

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., ve věci

žalobce: **Farma pod Mohylou s. r. o.**, IČO: 07216033
sídlem Nové sady 988/2, 602 00 Brno
zastoupený advokátkou Mgr. Martou Vyškovskou
sídlem Moravské náměstí 690/15, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2019, č. j. MPSV-2019/100167-421/1

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ze dne 23. 4. 2019, č. j. BMA-T-183/2019, kterým Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále též „úřad práce“) podle § 78a odst. 4, odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, neposkytl žalobci příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, a to za období 4. čtvrtletí roku

2018. Správní orgány vycházely z toho, že žalobce nesplnil podmínku bezdlužnosti ve smyslu § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Ke dni 31. 12. 2018 totiž měl vůči Městské správě sociálního zabezpečení Brno nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přírážce k pojistnému ve výši 2 298 Kč, z toho na pojistném ve výši 2 285 Kč a na penále ve výši 13 Kč. Dle potvrzení městské správy sociálního zabezpečení byl daný nedoplatek ve své úplnosti uhrazen až dne 18. 1. 2019, tedy po uplynutí patnáctidenní lhůty stanovené k uhrazení nedoplatků zaměstnavatele, který si údaje o nedoplatcích zjišťuje sám. Žalobce dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti požádal ministryni práce a sociálních věcí o prominutí splnění uvedené podmínky, pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplatků zaměstnavatele. Tato podmínka však prominuta nebyla.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Žalobce ve včas podané žalobě namítl, že rozhodnutí správních orgánů jsou formalistická a nepřiměřeně přísná. Dluh na pojistném vznikl nedopatřením, čemuž nasvědčuje i poměrně nízká částka 2 285 Kč, tedy dluh nižší než částka 10 000 Kč zmiňovaná v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. V původně podaném přehledu pojistného na sociální zabezpečení za měsíc prosinec 2018 byl uveden nesprávný výpočet, což bylo odhaleno při zpracování mezd za leden 2019. Žalobce vzniklou situaci co nejdříve napravil. Prakticky ihned podal opravný přehled a zaplatil dlužnou částku. Dluh tedy neexistoval již ke dni 31. 12. 2018, jak uváděl žalovaný, ale vznikl až zpětně podáním opravného přehledu dne 14. 1. 2019. Takto vzniklý nedoplatek na pojistném ve výši 2 285 Kč pak uhradil dne 15. 1. 2019. O dlužném penále ve výši 13 Kč, které městská správa sociálního zabezpečení vyměřila z důvodu prodlení s úhradou výše uvedeného nedoplatku na pojistném, se žalobce dozvěděl až na základě své žádosti o potvrzení bezdlužnosti dne 17. 1. 2019 a tentýž den zadal příkaz k úhradě tohoto penále.
3. Závěr žalovaného o neuhrazení dluhu včas je absurdní. Dluh byl uhrazen dne 15. 1. 2019, to však kromě zanedbatelného nedoplatku na penále ve výši 13 Kč, o němž žalobce nevěděl a který zaplatil ihned, jakmile se o něm dne 17. 1. 2019 dozvěděl. Dozvěděl-li se žalobce o existenci dluhu dne 17. 1. 2019, je poněkud zavádějící požadovat po něm jeho úhradu do 15. dne měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které se o příspěvek žádá ve smyslu výjimky dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Vhodnější je v takovém případě analogické užití druhé z výjimek obsažené v tomto ustanovení spočívající v uhrazení nedoplatků do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se zaměstnavatel o nedoplatku dozví. Tuto podmínku žalobce splnil.
4. Žalovaný posuzoval pouze splnění zákonných podmínek nároku na příspěvek a nijak nezohlednil okolnosti případu, kdy žalobce chybu v přehledu malého rozsahu zjistil sám a ihned vynaložil veškeré úsilí, aby ji odstranil a uhradil dluh. Stejně tak obratem zaplatil i dlužné penále. Žalovaný si byl vědom toho, že ze strany žalobce se jednalo o nedopatření, nikoli úmysl, přesto k němu přistupoval stejně, jako by žalobce nedoplatek způsobil úmyslně. Žalovaný současně odmítl zohlednit i skutečnost, že žalobce zaměstnává osoby se zdravotním postižením, které jsou hůře uplatitelné na trhu práce, a neposkytnutí příspěvku bude mít negativní vliv na jejich další zaměstnávání.
5. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí úřadu práce, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Ve vyjádření k žalobě žalovaný shrnul skutkový a právní stav věci. Nedoplatek ke dni 31. 12. 2018 sice nepřevýšil částku 10 000 Kč, nicméně žalobce jej uhradil až dne 18. 1. 2019, a proto nebylo možné zohlednit výjimku dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Skutečnost, že žalobci vznikl dluh na základě opravného přehledu, není pro posouzení věci relevantní, naopak z toho lze usuzovat, že se jedná se o pochybení žalobce, který zpracování řádného přehledu nevěnoval náležitou pozornost. Nelze přistoupit na argumentaci žalobce, že situace vznikla nedopatřením a řešil ji ze své iniciativy. Opravný přehled podával z důvodu vlastní chyby a mohl si být vědom, že pokud nebude řádně plnit své povinnosti vůči správě sociálního zabezpečení, hrozí mu nesplnění podmínky bezdlužnosti pro poskytnutí příspěvku. Pokud by chybu nenapravil, byl by jeho postup nezákonný.
7. Postup správních orgánů nebyl nepřiměřený. Naopak se jedná o zcela standardní rozhodnutí v případě, kdy není splněna podmínka bezdlužnosti. K tomu, že nedoplatek vůči městské správě sociálního zabezpečení byl v nízké výši a nevznikl úmyslně, nebylo možné přihlédnout, neboť zákon o zaměstnanosti takový postup vůbec nedovoluje. Stejně tak nelze zohlednit skutečnost, že žalobce danou situaci řešil ihned. V daném řízení je podstatné pouze to, zda byly žalobcem splněny zákonné podmínky nároku na příspěvek či nikoli. Zákon nedovoluje přihlédnout ani k následným negativním dopadům neposkytnutí příspěvku, neboť příspěvek nemá řešit situaci do budoucna. Dle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti jde o formu částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Zákon o zaměstnanosti stanovuje podmínky nároku na příspěvek poměrně striktně. Žalovaný tedy nepostupoval přepjatě formalisticky, neboť toliko postupoval podle zákona. Bylo na žalobci, aby dbal na důslednou platební morálku vůči institucím. Měl učinit taková opatření, aby mu dluh nevznikl. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci

8. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí úřadu práce včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná.**
9. Jak plyne ze správního spisu, žalobce dne 31. 1. 2019 podal žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce dle § 78a zákona o zaměstnanosti, a to za 4. čtvrtletí roku 2018. Z obsahu žádosti vyplývá, že žalobce nežádal, aby úřad práce podle § 147b zákona o zaměstnanosti sám zjistil, zda žalobce nemá zachyceny nedoplatky na pojistném a na penále na sociálním zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Současně s žádostí zaslal žalobce úřadu práce *Potvrzení o stavu nedoplateků na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přírážce k pojistnému* vystavené městskou správou sociálního zabezpečení dne 21. 1. 2019 pod č. j. 47002/310/8009/17.1.2019/349/TK. V něm bylo uvedeno, že žalobce „*má ke dni 31. 12. 2018 nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přírážce k pojistnému ve výši 2 298 Kč, z toho na pojistném 2 285 Kč a na penále 13 Kč. Výše uvedený dluh byl uhrazen dne 18. 1. 2019.*“ V průběhu správního řízení žalobce následně dne 18. 2. 2019 požádal ministryni práce a sociálních věcí dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti o odstranění tvrdosti

zákona formou prominutí splnění podmínky uvedené v 78a odst. 4 písm. b) téhož zákona, pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplatků. Z potvrzení Raiffeisen Bank ze dne 19. 2. 2019 přiložených k této žádosti vyplynulo, že dne 15. 1. 2019 byla ve prospěch účtu městské správy sociálního zabezpečení realizována úhrada částky 2 285 Kč odpovídající výši nedoplatku na pojistném, dne 17. 1. 2019 pak byla ve prospěch téhož účtu realizována úhrada částky 30 Kč převyšující výši nedoplatku na penále. Ministryně práce a sociálních věcí však žalobci připisem ze dne 16. 4. 2019, č. j. MPSV-2019/35136-424/2, sdělila, že žádosti nevyhověla, neboť daný případ sice bylo možné považovat za výjimečný, nikoli však za zvláštního zřetele hodný. Úřad práce posléze shledal, že žalobce měl nedoplatek vůči městské správě sociálního zabezpečení, který v úplnosti uhradil až dne 18. 1. 2019, tudíž nesplnil podmínku bezdlužnosti nezbytnou pro poskytnutí předmětného příspěvku dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, a příspěvek tudíž žalobci neposkytl.

10. Podle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti se předmětný příspěvek „*poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy*
- a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo*
- b) součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhne 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit. [...]*“
11. Z textu zákona plyne, že předmětný příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě včasné žádosti, a to za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí žadatel nemá vyjmenované veřejnoprávní nedoplatky. Výjimky z posledně uvedeného pravidla jsou stanoveny pod písmeny a) a b) daného ustanovení. Předmětem sporu je v daném případě zejména výjimka dle písmene b). Tu je nutno v první řadě uvést, že zákon zcela jednoznačně rozlišuje časové určení data poslední možné uznatelné úhrady nedoplatku v návaznosti na to, zda údaje o nedoplatcích zjišťoval úřad práce či nikoli. Jestliže v žalobcově případě úřad práce údaje o nedoplatcích nezjišťoval, neboť mu k tomu žalobce nedal souhlas (resp. jej o to nepožádal), nelze na danou situaci ani analogicky aplikovat ustanovení o možnosti zaměstnavatele uhradit nedoplatek „*do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce*“, neboť daný stav řeší právní norma výslovně tak, že zaměstnavatel musí případné nedoplatky uhradit „*do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá*“.

12. Celkový nedoplatek žalobce na pojistném a penále činil 2 298 Kč (z toho penále dosahovalo výše 13 Kč). Žalovaný uvedl, že nedoplatek byl žalobcem uhrazen až dne 18. 1. 2019, tj. po uplynutí stanovené patnáctidenní lhůty. Žalobce naopak tvrdí, že nedoplatek na pojistném ve výši 2 285 Kč byl uhrazen včas, a to dne 15. 1. 2019; zanedbatelný nedoplatek na penále pak byl sice zaplacen později, to však proto, že se o něm žalobce dozvěděl až dne 17. 1. 2019, kdy též zadal příkaz k jeho úhradě.
13. K tomu je nutno v prvé řadě uvést, že z již výše zmiňovaných potvrzení Raiffeisen Bank ze dne 19. 2. 2019 předložených žalobcem jsou zřejmá toliko data uskutečněných odchozích úhrad (15. 1. 2019 částka 2 285 Kč, 17. 1. 2019 částka 30 Kč). Tato potvrzení tudíž neprokazují, kdy byly příslušné částky připsány na účet městské správy sociálního zabezpečení. Z potvrzení městské správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 1. 2019 pak plyne informace o uhrazení dluhu dnem 18. 1. 2019, není však výslovně uvedeno, zda tímto dnem byly na účet městské správy sociálního zabezpečení připsány obě platby nebo jen ta pozdější z nich. Přesné rozřešení této otázky však pro nyní projednávanou věc není podstatné. Je totiž zcela zřejmé, že minimálně částka nedoplatku na penále ve výši 13 Kč nebyla uhrazena do 15. 1. 2019 (tedy do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po příslušném zúčtovacím čtvrtletí).
14. V uvedeném ohledu se přitom soud ztotožnil s východiskem správních orgánů, že zákon je v dané otázce třeba vykládat striktně. Ostatně tento přístup plyne i z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Jak uvedl v rozsudku ze dne 30. 10. 2013, č. j. 3 Ads 23/2013–56 (věc *Synergy one*, v níž fakticky šlo o nedoplatek ve výši 3 Kč), *„podmínky pro přiznávání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou poměrně striktní. Zákon o zaměstnanosti uvádí v § 78 odst. 3 jasně, které podmínky musí každý žadatel splnit. Jediné povolené výjimky jsou přitom uvedeny pod písmeny a) a b) daného ustanovení, které umožňují žadatelům napravit svá pochybení při platbě daní a pojistného. Jedná se přitom o klasickou veřejnoprávní normu kogentního charakteru, která neposkytuje správním orgánům příliš prostoru k vlastní úvaze a manévrování.“* [pozn. soudu: v textu je odkazováno na danou normu v tehdy účinném znění, nyní jde o § 78a odst. 4]. V rozsudku ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018-23 (věc *ČS, náhradní plnění*, v níž šlo o nedoplatek na penále ve veřejném zdravotním pojištění ve výši 101 Kč, vzniklý tím, že byla překročena částka 100 Kč, která je vyjmuta z vyměření penále), Nejvyšší správní soud shledal, že nesplnění podmínky bezdlužnosti pro přiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném místě lze prominout jen v mezích zákonem předpokládaných úlev; míru výše nedoplatku a nepřiznaného příspěvku nelze zohlednit. Konstatoval, že *„přísné podmínky bezdlužnosti jsou vyváženy možnostmi úlev plynoucích z § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Možnost obdržení příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě tedy má jasně stanovená pravidla a je na žadateli, aby si zajistil jak splnění podmínek včasným provedením všech povinných plateb, tak i sledování, zda nepochybil, a zda mu nevznikl nedoplatek či penále tak, aby mohl případně včas využít možností k nápravě svých pochybení. Úsilí, které je k tomu třeba vynaložit není ve vztahu k cíli nikterak výjimečné. Nad rámec uvedených úlev je pak možné jen prominutí jedné z podmínek postupem podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti.“* [pozn. soudu: i v tomto rozhodnutí kasačního soudu je odkazováno na danou normu v tehdy účinném znění, nyní jde o § 78a odst. 4, potažmo § 78a odst. 15].

15. Z uvedeného plyne, že i kdyby byl důvodem neposkytnutí příspěvku v nyní projednávané věci toliko nedoplatek na penále ve výši 13 Kč, nebylo by lze hovořit o formalistním či nepřiměřeně přísném přístupu správních orgánů. Na uvedeném ničeho nemění ani tvrzení žalobce, že chybu v dřívějším přehledu pojistného na sociální zabezpečení odhalil sám a ihned na ni reagoval podáním opravného přehledu a zaplacením dlužné částky. Jedná se totiž o skutečnosti z hlediska naplnění podmínek § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti indiferentní. Není současně zcela přesným tvrzení žalobce, že nedoplatek na pojistném vznikl až podáním opravného přehledu dne 14. 1. 2019. Je nepochybné, že žalobcem původně podaný přehled pojistného na sociální zabezpečení byl vadný, přičemž skutečnost, kdy byla příslušná vada formálně odstraněna, nemá žádný vliv na materiální existenci nedoplatku plynoucího z neuhrazení pojistného ve správné výši ke dni jeho původní splatnosti. Stejně tak je v uvedených souvislostech irelevantní argumentace žalobce, že se o nedoplatku na penále dozvěděl až dne 17. 1. 2019, z čehož lze logicky dovodit, že jej nemohl uhradit do 15. 1. 2019. Vadou této konstrukce je skutečnost, že nedoplatek na pojistném, na jehož základě vzniklo penále, byl způsoben pochybením samotného žalobce. Současně nelze opomíjet, že penále vzniká ze zákona. V situaci, kdy žalobce napravoval svou dřívější chybu spočívající v neuhrazení pojistného v řádné výši včas, tudíž mohl a měl související vznik penále předpokládat a uzpůsobit tomu výši své úhrady činěné z hlediska podmínek stanovených § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti doslova na poslední chvíli. Zároveň žalovaný nemohl zohlednit ani skutečnost, že žalobce zaměstnává osoby se zdravotním postižením, které jsou hůře uplatitelné na trhu práce, neboť takové postavení mají z logiky věci všichni žadatelé o daný příspěvek. Nastavení podmínek přiznání daného příspěvku je věcí zákonodárce, který tak nepochybně učinil při vědomí zmiňované okolnosti.
16. Jedinou zbývající cestou, jak dosíci poskytnutí předmětného příspěvku, tudíž bylo ze strany žalobce podání žádosti o odstranění tvrdosti zákona dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti. Tak žalobce učinil, jeho žádosti však ministryně práce a sociálních věcí dne 16. 4. 2019 nevyhověla. S touto okolností může soud v nyní projednávané věci nakládat toliko coby s holým faktem, příslušné závěry ministryně nejsou předmětem jeho kognice.
17. Ačkoli se tedy v daném případě jednalo o nedoplatek malého rozsahu, pochybení ohledně nedoplatku žalobce napravoval sám (nikoli tedy z důvodu výzvy správního orgánu) a lhůta pro naplnění podmínek § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti byla zmeškána toliko v řádu nízkých jednotek dnů, nic to nemění na tom, že postup úřadu práce a žalovaného, jehož výsledkem bylo vydání rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, byl souladný se zákonem, neboť podmínky tzv. bezdlužnosti nebyly na straně žalobce splněny.

V. Závěr a náklady řízení

18. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věcech úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu

orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 2. června 2022

JUDr. Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Mgr. Petr Pospíšil v.r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)